

Vastatakauksen myöntäminen Tampereen kaupungille Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainojen takaamiseksi

Kaupunginhallitus 26.08.2024

367/02.05.06/2024

Valmistelija: talousjohtaja Juha Liinavuori

Seloste ja perustelut: Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy rakentaa Tampereen Sulkavuoreen seudullista jätevedenpuhdistamoa, jonka käyttöönotto alkaa vuonna 2025. Keskuspuhdistamo on Kangasalan, Lempäälän, Pirkkalan, Tampereen, Vesilahden ja Ylöjärven yhteishanke, joka turvaa jätevesien seudullisen käsittelyn pitkälle tulevaisuuteen ja vastaa kiristyviin lupaehtoihin. Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n omistus on seuraava: Tampereen kaupunki 71,2 prosenttia, Ylöjärven Vesi Oy 8,53 prosenttia, Kangasalan kaupunki 7,65 prosenttia, Lempäälän kunta 7,11 prosenttia, Pirkkalan kunta 5,05 prosenttia ja Vesilahden kunta 0,46 prosenttia.

Keskuspuhdistamon rakentaminen aloitettiin vuonna 2018. Hankekokonaisuuteen kuuluu jätevedenpuhdistamo Sulkavuoreessa, siirtoviemärit ja kaksi pumppaamo. Siirtoviemäreistä kaikki osuudet on saatu valmiiksi lukuun ottamatta purkuputkea, jonka rakentaminen jatkuu vielä. Hankkeeseen kuuluvasta kahdesta jätevedenpumppaamosta Raholan jätevedenpumppaamo valmistui alkuvuodesta 2024 ja Viinikanlahden rakennustyöt jatkuvat vielä syksyyn. Sulkavuoressakin työt etenevät kokonaisuikataulun mukaisesti ja ensimmäisenä käyttöön otettiin toimisto- ja sosiaalitalat, jotka valmistuivat tammikuun 2024 lopussa. Laitos on käyttöönottovalmiina syksyllä 2025.

Tampereen kaupunginvaltuusto on päättänyt 23.4.2018 § 76 omavelkaisen takauksen myöntämisestä Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainoille (TRE:2119/02.04.04/2018). Osakkaat ovat vuonna 2018 sitoutuneet Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n puolesta omavelkaiseen takaukseen enintään 310,0 milj. euron lainan takaisin maksamisesta korkoineen ja muine lainaehtoineen enintään 30 vuoden laina-ajaksi. Ylöjärven kaupungin osuus takauksesta oli 26 443 000 euroa.

Hankkeen kokonaisuikataulu on 2018 päätösten jälkeen siirtynyt eteenpäin. Koko hankkeen kustannusarvio on kustannustason nousun ja aikataulun päivittymisen myötä täsmentynyt. Lokakuussa 2023 hankkeen uudeksi rahoitustarvearvioksi arvioitiin 371 milj. euroa, minkä seurauksena investointien edellyttämä vieraan pääoman tarve nousi 25 milj. euroa eli yhteensä 335 milj. euroon. Hankkeen kokonaisrahoitustarpeesta on nostettu tällä hetkellä 300 milj. euroa eli nostovaraa on vielä 10 milj. euroa. Hankkeen kokonaisrahoitustarpeen nousu alkuperäisestä on edellä mainitusti ollut tiedossa ja nykyisen lainamäärän ollessa melkein nostettu, on lisätakausesitys tuotu omistajien päätöksentekoon.

Tämän hetken arvio ulkopuolisen lisärahoituksen tarpeesta on yhteensä 32 milj. euroa sisältäen edellä mainitun 25 milj. euroa, mutta takausta haetaan 34 milj. eurolle sisältäen 2 milj. euron riskivaruuden. Loppuosa investointivaiheen kustannuksista on määrä kattaa aiemmin myönnettyllä omalla pääomalla (osakepääoma ja SVOP-rahasto). Tuorein rahoitustarvearvio (380 milj. euroa) sisältää päivitetyn arvion käynnissä olevien urakoiden kokonaiskustannuksista sekä näiden lisäksi keskuspuhdistamoyhtiölle ennen käyttövaiheita lankeavia rahoituskuluja, varaosa- ja työkaluhankintoja sekä energiakustannuksia.

Erityisluottolaitokset (EIB, NIB ja Kuntarahoitus) sekä pankit vaativat lainapääomalle vakuudeksi Tampereen kaupungin omavelkaisen takauksen. Takauksella on rahoituskustannusta alentava vaikutus. Takauksen antaminen perustuu osakassopimukseen.

Lainatakauksen lisäksi esitetään sitoutumista omavelkaiseen takaukseen Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n maksuvelvoitteista, jotka johtuvat korkosuojaustarkoitukseen tehtävästä johdannaisten yleissopimuksesta ja niistä koronvaihto-, korkokatto- sekä korkokatto- ja korkolattiasopimuksista, valuutanvaihtosopimuksista tai strukturoiduista korkosopimuksista, joihin yleissopimusta sovelletaan. Yhtiö on toteuttanut korkosuojauksia korkoriskin hallitsemiseksi onnistuneesti ja korkosuojaustaso on tällä hetkellä hyvä. Yhtiön toiminnan luonne huomioiden on perusteltua, että yhtiö tavoittelee korkomenojen hyvää ennustettavuutta ja markkinakorkojen heiluntaa alhaisempaa vaihtelua korkomenoissa. Korkokustannukset ovat hankkeen elinkaarenaikainen suurin kustannuserä ja korkokustannuksilla tulee olemaan merkittävin vaikutus jätevesimaksujen hinnoitteluun. Yhtiön hallituksen linjauksen mukaisesti suojausaste on 80-100 %:ia.

Yhtiö on yksinomaan sen omistavien kuntien ja yhden kunnan täysin omistaman vesihuoltoyhtiön määräysvallassa ja seudullisen jätevedenpuhdistamon toiminta muodostaa ns. luonnollisen monopolin, joka ei toimi markkinoilla kilpailutilanteessa. Takaus ei siten vääristä kilpailutilannetta markkinoilla ja takaus voidaan myöntää yhtiölle. Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Takaukselle tulee kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä vastavakuus. Takauksen vakuudeksi Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy panttaa Tampereen kaupungille 40,8 milj. euron edestä yrityksen irtaimen omaisuuteen kohdistuvia yritysikiinnityksiä. Tampereen kaupunki sitoutuu jakamaan vakuuden muiden takaajien kanssa omistus- ja takaussuhteiden mukaisesti.

Takauksen antamisen ehtona edellytetään muiden omistajien omavelkaista takausta osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa Tampereen kaupungille edellä mainitun lainamäärän takaisin maksamisesta korkoineen ja muine lainaehtoineen sekä maksuvelvoitteista, jotka johtuvat korkosuojaustarkoitukseen tehtävästä johdannaisten yleissopimuksesta ja niistä koronvaihto-, korkokatto- sekä korkokatto- ja korkolattiasopimuksista, valuutanvaihtosopimuksista tai strukturoiduista korkosopimuksista. Tampereen kaupunginvaltuusto on päättänyt 34 000 000 euron omavelkaisen takauksen myöntämisestä Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainoille kokouksessaan 10.6.2024.

Tampereen kaupunki sitoutuu jakamaan saamansa vakuuden muiden osakassopimuksen mukaisten takaajien kanssa omistussuhteiden mukaisesti. Sekä vastatakaukset että vakuuden jakaminen käsitellään takaajien kesken laadittavissa takaussitoumuksissa.

Toimivalta: Kuntalaki 14 §, 9

Lisätietoja päätöksestä: talousjohtaja, Juha Liinavuori, 040-133 4540, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi>

Esittelijä: Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää, että

1. Ylöjärven kaupunki sitoutuu osakeomistuksen mukaisessa suhteessa Ylöjärven Vesi Oy:n puolesta 2 900 200 euron omavelkaiseen takaukseen Tampereen kaupungin Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:lle antamalle enintään 34 000 000 euron lainan takaisin maksamisesta korkoineen ja muine lainaehtoineen enintään 31 vuoden laina-ajaksi. Nostettava lainamäärä voi koostua erillisistä lainaeristä,

2. Ylöjärven kaupunki sitoutuu Ylöjärven Vesi Oy:n osakeomistuksen mukaisessa suhteessa omavelkaiseen takaukseen Tampereen kaupungille Tampereen Keskuspuhdistamo Oy:n maksuvelvoitteista, jotka johtuvat korkosuojaustarkoitukseen tehtävästä johdannaisten yleissopimuksesta ja niistä koronvaihto-, korkokatto-, korkokatto- ja korkolattiasopimuksista valuutanvaihtosopimuksista tai strukturoiduista korkosopimuksista, joihin yleissopimusta sovelletaan,

3. hyväksytään takauksen vakuudeksi Ylöjärven Vesi Oy:n omistusosuuden mukainen osuus Tampereen kaupungin Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:ltä saamasta 40 800 000 euron yrityskiinnityksestä ja

4. takauksesta peritään vuotuinen 0,3 prosentin suuruinen takausprovisio.

Päätös: